

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3276/2022. (VI. 3.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.20.014/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Lajos Levente ügyvéd) eljáró gazdasági társaság indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben a Kúria Pfv.III.20.014/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott bírósági döntésekben, illetve az indítványban és annak kiegészítésében írtak szerint a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó – további négy másik agrárgazdálkodóval együtt (a továbbiakban együttesen: felperesek) – kártérítés címén a Magyar Állammal szemben keresetet nyújtott be a Fővárosi Törvényszéknél. Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy az alperes helytállni köteles a felpereseket azzal okozati összefüggésben ért kárért, hogy a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 108. §-a alapján megszűnt haszonélvezeti jogok tekintetében nem alkotta meg a szerződő felek közötti elszámolás során nem érvényesíthető, de érvényes szerződésekkel összefüggő vagyoni hátrányok kielégítését lehetővé tevő szabályokat. Ezt meghaladóan a keresetet a jogalap körében elutasította. A határozat indokolása szerint a per – a felperesek hivatkozásával ellentétben – nem tartozik a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) XXVI. fejezetében szabályozott kiemelt jelentőségű perek közé, mert nem minősül a régi Pp. 23. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelés érvényesítése iránt indított pernek, mivel az alperes felelőssége a közhatalom gyakorlása során jogalkotással okozott kár tekintetében volt vizsgálendő. A felperesek és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletet megváltoztatta, és a felperesek keresetét elutasította.
- [4] A másodfokú bíróság az 5.Pf.20.405/2019/5. számú pervezető végzésében tájékoztatta a feleket, hogy az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően a per a régi Pp. XXVI. fejezete szerinti kiemelt jelentőségű perek eljárási szabályainak alkalmazásával folyik.
- [5] A felperesek a másodfokú bíróság jogerős ítéletet 2019. október 7. napján vették át, és a felülvizsgálati kérelmüket 2019. december 6. napján terjesztették elő az elsőfokú bíróságnál. A felperesek felülvizsgálati kérelmükkel egyidejűleg igazolási kérelmet terjesztettek elő, amelyben előadták, hogy a másodfokú bíróság jogszabályellenesen nyilvánította végzésében a pert kiemelt jelentőségű pernek, mivel a Pp. 386/A. § (1) bekezdése, valamint a régi Pp. 23. § (1) bekezdés b) pontja alapján a közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése iránt indított per értékhatártól függetlenül nem minősül kiemelt jelentőségű pernek. Kifogásolták továbbá, hogy a másodfokú bíróság „tájékoztató” végzése nem tartalmazott indokolást. A felperesek igazolási kérelmét a Kúria nem fogadta el, és a felülvizsgálati kérelmet a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó szabályok szerint elkésztettek tekintette, ezért azt a Pfv.III.20.014/2020/2. számú végzésével hivatalból elutasította.
- [6] Az indítványozó a Kúria végzésével szemben alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványban és annak későbbi kiegészítésében foglaltak szerint a Kúria a támadott döntésével megsértette az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát, mert az ügyet tévesen kezelte kiemelt jelentőségű perként, és utasította el hivatalból a felülvizsgálati kérelmet. Az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bírósága kapcsolódó gyakorlatát is idéző beadványaiban az indítványozó előadta, hogy a másodfokon eljáró ítéletábrla maga sem alkalmazta végül a saját eljárásában a kiemelt perekre vonatkozó

soronkívüliség szabályait, továbbá a jogerős ítélete nem tartalmazott rendelkezést, illetve indokolást arra vonatkozóan, hogy a pert kiemelt jelentőségűként kezeli-e vagy sem. A Kúria az indítványozó álláspontja szerint a támadott végzésének indokolásában tévesen értelmezte a régi Pp. előírásait, és kifejtette, hogy amennyiben a Kúria annak az általa relevánsnak tartott rendelkezéseit a megfelelő tartalommal értékeli, arra a szerinte helyes jogi következtetésre kellett volna jutnia, miszerint az ügy nem tartozott a kiemelt jelentőségű perek körébe. Álláspontja szerint „téves jogalkalmazása folytán a Kúria végzése sérti” az Alaptörvény említett rendelkezéseit, mivel azok a „a Pp. szabályain keresztül érvényesülnek”. Erre tekintettel úgy ítélte meg, hogy az ügyben a régi Pp. szabályainak állítása szerint a Kúria által történő megsértése olyan súlyúnak tekintendő, amely már eléri az alaptörvény-ellenesség szintjét. Amennyiben ugyanis a Kúria nem kezeli az ügyet kiemelt jelentőségű perként, a felülvizsgálati kérelem határidőben benyújtottnak minősült volna, és annak érdemi elbírálására kerül sor. Mivel szerinte a Kúria jogértelmezése (de leginkább az ítéletábra pervezető végzése) azáltal, hogy a pert átminősítette kiemelt jelentőségű perré annak ellenére is, hogy az eljáró törvényszék elsőfokú döntésében a per kiemelt jelentősége tárgyában elfoglalt álláspontot egyik fél sem támadta a fellebbezésében, sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga részét képező perbeli önrendelkezési joga, továbbá a kérelemhez kötöttség elve is. Mivel az elsőfokú döntésben tett, a másodfokú bíróság által ily módon megváltoztatott megállapítás (illetve az azt tartalmazó pervezető végzés) tekintetében önálló jogorvoslatnak nem volt helye, a jogerős ítélet – amellyel szembeni jogorvoslatban ezért az támadható lett volna – pedig erre nézve egyáltalán tartalmazott rendelkezést, ezért az indokolási kötelezettség megsértése miatt is sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése. Amiatt pedig, hogy a Kúria az indítványozó érvelése szerint „az eljárási törvényt megsértve utasította el a felülvizsgálati kérelmet azzal, hogy az megkésett”, az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint pedig „amennyiben a jogalkotó biztosít rendkívüli jogorvoslatot, úgy ennek az eljárási szakasznak is meg kell felelnie a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból fakadó követelményeknek {3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [14]}”, szerinte szintén sérült a tisztességes eljáráshoz való joga, de különösen is a jogorvoslathoz való joga.

- [7] 3. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [8] 3.1. A Kúria támadott végzését az indítványozó jogi képviselője 2020. március 31. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2020. június 24. napján nyújtotta be. Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidő 2020. június 2. napján lejárt, tehát az indítványozó az alkotmányjogi panaszát a törvényi határidőn túl terjesztette elő.
- [9] Az indítványozó azonban az alkotmányjogi panasz benyújtásával egyidejűleg igazolási kérelmet is előterjesztett. Az igazolási kérelemben előadta, hogy rajta kívül álló, elháríthatatlan ok miatt nem tudott az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti 60 napos határidőnek eleget tenni. Előadta, hogy az indítványozó ügyvezetője szlovákiai lakcímmel rendelkező olasz állampolgár, aki a magyar nyelvet nem beszéli. A határidő lejártát megelőzően (2020. március 11-én) a Kormány által kihirdetett veszélyhelyzet, és az ennek következtében elrendelt ki- és beutazási korlátozások, valamint a gazdasági társaságok korlátozott működése miatt az ügyvezető az indítványozó képviselétől nem tudott határidőben gondoskodni. Minderre tekintettel kérte az igazolási kérelem elfogadását, és az indítványa érdemi elbírálását. Az Alkotmánybíróság egyesbíróként eljárva az igazolási kérelmet elfogadta.
- [10] Az Alkotmánybíróság erre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz – az igazolási kérelem elfogadása okán – határidőben érkezettnek tekintendő. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségét kimerítette, az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtására jogosultsággal rendelkezik, a peres eljárás felperekeként pedig érintettsége nyilvánvalóan fennáll. Az indítványban sérelmezett, rendes jogorvoslattal már nem támadható, a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasító kúriai végzés az eljárást lezáró egyéb döntésnek minősül, így az alkotmányjogi panasszal támadható.
- [11] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit teljesíti: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Kúria Pfv.III.20.014/2020/2. számú végzése); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése]; e) indokolást arra nézve, hogy a támadott döntés miért ellentétes

az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint *f*) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.

- [12] 3.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [13] Az Abtv. 29. §-ában írt alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó alaptörvényi rendelkezések – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése – tartalmát érintően {a tisztességes bírósági eljárásról való jog tekintetében lásd például: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; a jogorvoslathoz való jog tekintetében lásd pl. 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]; 13/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [74]; 3233/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [16]; 3221/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [40]}. A jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [14] A másik – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja.
- [15] A jelen ügyben megállapítható, hogy a Kúria a támadott végzésének indokolásában a régi Pp.-nek a felülvizsgálati kérelem benyújtására rendelkezésre álló határidőre, a határidő elmulasztásának jogkövetkezményeire, a mulasztás igazolására vonatkozó általános szabályait, valamint a kiemelt jelentőségű perekre, illetve ennek a felülvizsgálati kérelem benyújtásának határidejére gyakorolt hatásával kapcsolatos előírásokat részletesen ismertette. Szintén részletes indokolás mellett – a felperesek ezzel kapcsolatos érvelését is mérlegelve – rögzítette az ezek alapján azzal összefüggésben kialakított (szak)jogi álláspontját is, hogy a felülvizsgálati kérelem benyújtásával egyidejűleg előterjesztett, a kiemelt jelentőségű pernek minősítést támadó igazolási kérelem megalapozott-e. Ennek kapcsán az indokolása [12]–[15] bekezdéseiben kifejtette, hogy az anyagi jogszabályban (Ptk.) és ezzel összefüggésben a régi Pp. 23. § *b*) pontjában történt korábbi módosítások (és az azokhoz fűzött jogalkotói indokolás) alapján a bírósági gyakorlat a jogalkotással okozott károkért való felelősséget miért az általános felelősségi alakzatok között, nem pedig a közhatalom gyakorlásával okozott kárért fennálló különös felelősségi alakzatként ítéli meg. A Kúria szerint ezek alapján a jelen ügy a régi Pp. 23. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján, a 30 millió forintot meghaladó értékhatárra, nem pedig a *b*) pontban rögzített, a közhatalom gyakorlásával okozott kárért fennálló különös felelősségi alakzatra tekintettel tartozott az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék hatáskörébe. Rögzítette, hogy mivel a régi Pp. 386/A. § (1) bekezdés *a*) pontja értelmében a 23. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján a törvényszék hatáskörébe tartozó, 400 millió forintot meghaladó követelések érvényesítésére irányuló perek a kiemelt jelentőségű perekre vonatkozó szabályok szerint folynak, ezek körében pedig a 386/I. § alapján a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére rendelkezésre álló határidő az általános 60 napról 30 napra rövidül, a mulasztás igazolása körében a felperesek által előadott érvek a nem foghattak helyt; az igazolási kérelem nem megalapozott. Mindezek alapján a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. vonatkozó előírásai alapján, mint elkésett kérelmet hivatalból elutasította.
- [16] Az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban és annak kiegészítésében előadott, alkotmánybírósági gyakorlatra hivatkozó, de azzal összefüggésben kizárólag a Kúriának a régi Pp. alapügyben alkalmazott rendelkezéseinek értelmezését vitató érvei az Alkotmánybíróság megítélése szerint valójában nem alkotmányossági szempontú, hanem a fenti, a rendes bíróságok hatáskörébe tartozó törvényességi-szakjogi kérdés(ek)ben való felülbírálatra irányulnak. Önmagában azonban az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek vagy akár jogellenesnek, és magára nézve sérelmesnek tartja, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [17] Mindezek miatt az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy töretlen gyakorlata szerint a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének”

{3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabály-sértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.

- [18] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített joga általa állított sérelmét ugyanazokra az érvekre alapította, mint amelyek fentebb, a XXVIII. cikk (1) bekezdés sérelmével összefüggésben bemutatásra kerültek. Az indítványozó a jogorvoslatihoz való jogot (legalább részben) a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyik részjogosultságának tekinti, erre tekintettel álláspontja szerint az azzal összefüggésben felhozott indokok – tekintettel arra, hogy a Kúria szerinte téves jogalkalmazása folytán az érdemi felülvizsgálat lehetőségétől is esetett – a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmén túlmenően egyben annak (7) bekezdése sérelmét is eredményezték. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor ezen alapjog tekintetében emlékeztet a korábbi döntéseiben tett lényeges megállapításokra, miszerint „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslatihoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági [más közigazgatási] döntésekre terjed ki, tartalmát tekintve pedig azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét [helyzetét] érdemben befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni” {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15]}. Az egyes eljárási törvényekben biztosított rendkívüli jogorvoslatok azonban, mint amilyen a felülvizsgálati kérelem is, kívül esnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének védelmi körén {lásd: 3124/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [42]; 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [22]; 3239/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [13]; 3045/2015. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [11]; 3067/2015. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [20]}.” {3245/2019 (X. 7.) AB végzés, Indokolás [17]}
- [19] Kétségtelen, hogy az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata – miként például az indítványozó által hivatkozott 3027/2018. (II. 6.) AB határozatban is – rögzíti azt az általános elvárást, hogy amennyiben a jogalkotó a fentiek ellenére mégis lehetőséget biztosít rendkívüli jogorvoslat igénybevételére is, úgy ennek az eljárási szakasznak is meg kell felelnie a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból fakadó elvárásoknak {lásd: Indokolás [14]}. Ugyanakkor ezzel az elvárással az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem ellentétes az, ha – mint a jelen ügyben is – a Kúria az ilyen rendkívüli jogorvoslat igénybevételére irányuló kérelem előterjesztésének és érdemi elbírálásának jogszabályi feltételeit megvizsgálva arra a következtetésre jut, hogy azok az adott kérelem tekintetében nem teljesültek, és ezen (szak)jogi meggyőződése alapján, az irányadó jogszabályi rendelkezések megjelölése mellett azt a szükséges mértékben megindokolt döntésében hivatalból elutasítja. Önmagában az, hogy az ilyen döntés indokolásában foglaltakkal az indítványozó nem ért egyet, vagy azt – saját szubjektív szempontjai alapján – nem tartja kellően részletesnek, az az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata alapján nem alapozza meg a döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását. A rendelkezésre álló iratokból megállapítható, hogy a Kúria azonosította az álláspontja szerint a jelen ügy kapcsán vizsgálandó legfontosabb kérdéseket, és a döntése mikénti kialakítása szempontjából releváns szempontokat – figyelemmel a vonatkozó anyagi és eljárási jogi törvényi előírásokra – vizsgálat tárgyává tette, továbbá végzése indoklásában számot is adott döntése indokairól.
- [20] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére utalva alapvetően az alkalmazandó jogszabályi előírások megválasztásával és azok értelmezésével kapcsolatos bírói mérlegelési kérdéseket kifogásol. Érvelésének elsődleges célja, hogy – a már a Kúriához benyújtott igazolási kérelmében is előadott érveket megismételve, illetve azoknak alkotmányjogi jelentőséget tulajdonítva – annak a kérdésnek a felülbírálatát érje el, hogy az adott ügyben a pernek a kiemelt perekre vonatkozó, vagy az általános szabályok szerint kellett volna-e folynia. Ez azonban olyan (szak)jogi, a törvényértelmezés és a jogalkalmazás, nem pedig az alkotmányjogi mérlegelés körébe tartozó kérdés, amely tekintetében a rendes bíróságok és nem a ténybíráskodást nem folytató Alkotmánybíróság rendelkezik hatáskörrel.

- [21] Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát meg alapozná.
- [22] 4. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz nem felel meg Abtv. 29. §-ban írt befogadási kritériumoknak, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. május 17.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1176/2020.

